

Zásady státní lesnické politiky

Historie

Vláda České republiky od roku 1989 přijala dále uvedené dokumenty zabývající se otázkami státní lesnické politiky:

1. Zásady státní lesnické politiky schválené usnesením vlády ČR č. 249 ze dne 11. 5. 1994.
2. Koncepti resortní politiky Ministerstva zemědělství pro období před vstupem ČR do EU, část B „Koncepte lesnické politiky na období před vstupem ČR do EU“ schválenou usnesením vlády ČR č. 49 ze dne 12. 1. 2000.
3. Národní lesnický program schválený usnesením vlády ČR č. 53 ze dne 13. 11. 2003.
4. Národní lesnický program pro období do roku 2013 schválený usnesením vlády ČR č. 1221 ze dne 1. 10. 2008.

Preambule

1. Lesy a lesní půda jsou přírodním bohatstvím České republiky, zdrojem dřeva jako obnovitelné suroviny a nenahraditelnou složkou životního prostředí.
2. Lesy mají nezastupitelný význam pro ochranu půdy, vody, ovzduší a klimatu, pro rozvoj venkova a výkon lesnictví a pro krajinu a životní prostředí lidí, živočichů a rostlin. Lesy proto musí být spravovány a obhospodařovány tak, aby mohly rovnoměrně a trvale plnit všechny tyto své ochranné, hospodářské a sociální úlohy.

I.

Obecná východiska

1. Česká republika v souladu se svými závazky vyplývajícími z mezinárodního práva i z členství v Evropské unii usiluje o zajištění trvale udržitelného hospodaření v lesích, tedy správu a obhospodařování lesů a lesní půdy takovým způsobem a v takovém rozsahu, které zachovávají jejich biodiverzitu, produkční schopnost a regenerační kapacitu, vitalitu a schopnost plnit v současnosti i v budoucnosti odpovídající ochranné, hospodářské a sociální úlohy, a které tím nepoškozují ostatní ekosystémy.
2. Česká republika usiluje o zachování podílu lesů ponechaných samovolnému vývoji, kde jsou zastoupeny všechna vegetační patra a věkové kategorie stromů a jejichž součástí jsou přestárlé porosty, liniové porosty, mokřady, prameniště, rašeliniště, apod., neboť tyto lesy mají vysokou rozmanitost všeho živého i neživého.
3. K vyváženému naplnění uvedených úloh lesů je nezbytné členit práva a povinnosti vlastníků lesů podle druhu vlastnictví a kategorie lesů a zachovat spravedlivou rovnováhu mezi zájmy vlastníků lesa a veřejnými zájmy.

II.

Uplatňování veřejné moci

1. K uspokojování definovaných veřejných zájmů jsou určeny především lesy ve vlastnictví státu. Pokud uspokojování veřejných zájmů v lesích jiných vlastníků vyžaduje odchylku od obvyklého způsobu hospodaření, musí být za takové omezení vlastnického práva poskytnuta odpovídající náhrada nejpozději při vzniku omezení.
2. Veřejná moc působí svými nástroji na vlastníky lesů pouze tehdy, pokud k naplnění veřejných zájmů sledovaných státní lesnickou politikou nepostačuje přirozené úsilí těchto vlastníků o zajištění řádné péče o majetek a o jeho zvelebení.
3. Nástroje, jimiž veřejná moc vůči vlastníkům lesů působí, musí být způsobilé naplnit požadovaný účel. Příklad-li v úvahu použití více různých nástrojů, musí být voleny ty, které představují nejmenší a současně přiměřený zásah do práv vlastníků lesů.
4. Pravidla pro uplatňování veřejné moci při zajišťování veřejných zájmů sledovaných státní lesnickou politikou stanoví zejména lesní zákon a zákon o ochraně přírody a krajiny. Právní předpisy je důvodné přijímat nebo měnit pouze v případech, kdy je to nezbytně nutné k zajištění veřejných zájmů a kdy přínosy vyvolané jejich přijetím nebo změnou převáží nad přínosy vyplývajícími ze stability právního prostředí.

III.

Dlouhodobé cíle státní lesnické politiky

1. Zajistit zachování lesa a lesní půdy pro budoucí generace.
2. Zvyšovat konkurenceschopnost lesního hospodářství.
3. Zvyšovat biodiverzitu v lesních ekosystémech, jejich celistvost a ekologickou stabilitu.
4. Posílit význam lesa a lesního hospodářství pro ekonomický rozvoj venkova.
5. Posílit význam školství, výzkumu a inovací v lesním hospodářství.

IV.

Opatření k dosažení dlouhodobých cílů

A. Zachování lesa a lesní půdy pro budoucí generace

1. Podporovat zachování podílu lesů ponechaných samovolnému vývoji a zvyšování podílu těchto lesů ve vlastnictví státu.
2. Podporovat trvale udržitelné hospodaření v lesích, při omezení administrativních zásahů státu na nevyhnutelné minimum, při motivačním působení na podporu veřejných zájmů a při zvyšování odpovědnosti vlastníků lesů za svůj majetek.
3. Sjednotit pravidla ochrany lesní a zemědělské půdy.
4. Diferencovat práva a povinnosti vlastníků lesa podle kategorie lesů a druhu vlastnictví tak, aby naplňování veřejných zájmů bylo vyžadováno především od lesů ve vlastnictví státu.
5. Posílit charakter lesních hospodářských plánů jako nástrojů vlastníka lesa.
6. Stanovit základní pravidla hospodaření v lese, a to minimálním věkem těženého porostu, lokalizací a maximální plochou těžeb, povinností obnovit les a podmínkami lesní dopravy s tím, že státní lesy jsou spravovány a obhospodařovány vzorovým způsobem, který slouží jako příklad ostatním vlastníkům lesů.

Potřebné kroky:

- přijetí nového zákona o národních parcích

- přijetí nového lesního zákona

B. Zvyšování konkurenceschopnosti lesního hospodářství

1. Snížit množství legislativních omezení vlastníků lesů na úroveň obvyklou v evropských státech s obdobnou skladbou dřevní produkce.
2. Sjednotit a zjednodušit výkon státní správy.
3. Umožnit prodej lesní půdy zejména formou arondace a usnadnit jejich realizaci v případech, kdy se arondace týká lesů ve vlastnictví státu.
4. Umožnit provádění směn lesů ve vlastnictví státu za lesy ve vlastnictví jiných osob, především těch, ve kterých je hospodaření ve veřejném zájmu omezeno.
5. Posílit postavení vlastníků lesů ve vztahu k vlastníkům staveb v lese nebo v jeho blízkosti (rekreační chaty, produktovody, pozemní komunikace, dráhy apod.) tak, aby ochrana těchto nemovitostí byla zásadně povinností jejich vlastníků a aby vlastníkům lesa byla poskytnuta náhrada za omezení hospodaření v lesích vyplývající z existence uvedených staveb.

Potřebné kroky:

- přijetí nového lesního zákona

- novelizace zákona o státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů (číslo tisku 691/5)

C. Zvyšování biodiverzity v lesních ekosystémech, jejich celistvosti a ekologické stability.

1. Podporovat hospodaření v lese s cílem zachovat a zvyšovat biologickou rozmanitost zejména tak, aby se lesní porost blížil přirozené skladbě lesa a byly v něm stanovištně přirozené druhy.
2. Podporovat ponechávání v lese přiměřeného podílu tlejícího dřeva, těžebních zbytků, stromů prošlých přirozeným vývojem stárnutí a melioračních a zpevňujících dřevin.
3. Podporovat přírodě blízké způsoby hospodaření v lese včetně v minulosti tradičních způsobů hospodaření.
4. Podporovat zvyšování různorodosti druhové, věkové a prostorové struktury lesa pro zajištění dlouhodobé stability lesa, včetně zvyšování podílu listnatých dřevin v lesních porostech.
5. Přizpůsobit stavy zvěře stavu lesních ekosystémů tak, aby množství škod působených zvěří v lesích bylo dále omezeno.

Potřebné kroky:

- novelizace zákona o myslivosti

- přijetí nového lesního zákona

D. Udržení a posílení významu lesa a lesního hospodářství pro rozvoj venkova

1. Sjednotit systém podpor směřovaných do lesního hospodářství na úrovni České republiky.
2. Zachovat volnou přístupnost lesů každému na vlastní nebezpečí spojenou s právem sbírat pro vlastní potřebu lesní plody, jezdit na kole, saních, lyžích a motorových i nemotorových invalidních vozících po lesních cestách a značených trasách.
3. Jakékoliv jiné užívání lesa veřejností podmínit souhlasem vlastníka lesa s možností vázat souhlas na poskytnutí peněžního plnění.
4. Podporovat používání dřeva jako obnovitelné a ekologicky čisté suroviny.

Potřebné kroky:

- přijetí nového lesního zákona